

Samenvatting

Het college heeft € 50.000 subsidie verstrekt aan stichting philharmonie zuidnederland (Philzuid). Hiermee draagt de gemeente financieel bij aan de verduurzaming en optimale inzetbaarheid van Opus 9 (Theresiakerk). Het bedrag is verstrekt op basis van de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 en middels toepassing van de hardheidsclausule mogelijk gemaakt. Het rijk (€ 180.000) en de provincie Limburg (€ 200.000) hebben reeds subsidie beschikbaar gesteld voor de beoogde verduurzaming van de Theresiakerk. Het verduurzamen van het gebouw zorgt niet alleen voor een vermindering van fossiel energieverbruik, ook de gebruikswaarde neemt hierdoor toe. De Theresiakerk -gelegen aan het Theresiaplein in de wijk Biesland- is het onderkomen van het professionele symfonieorkest Philzuid en wordt tevens gebruikt door andere (culturele) partijen in Maastricht.

Beslispunten

Het college besluit om:

1. Financieel bij te dragen aan de verduurzaming van Opus 9 (Theresiakerk).
2. Hiervoor € 50.000 subsidie te verstrekken aan stichting philharmonie zuidnederland (Philzuid).
3. Dit bedrag te verstrekken op basis van de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024.
4. Deze subsidieverstreking mogelijk te maken door het toepassen van de hardheidsclausule zoals opgenomen in artikel 17 van de subsidieregeling.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 30 januari 2024:

Conform.

1. Aanleiding

Het professionele symfonieorkest philharmonie zuidnederland (Philzuid) heeft in maart 2023 haar intrek genomen in de Theresiakerk en haar nieuwe onderkomen de naam 'Opus 9' gegeven. Philzuid is daarmee definitief verhuisd van Theater aan het Vrijthof naar de Theresiakerk voor wat betreft haar kantoren en repetities. Het gebouw is (medegefinancierd door de gemeente) de afgelopen jaren grondig verbouwd en opgeknapt. Er zijn repetitie- en verblijfruimtes, kleedkamers, kantoren en een groot podium plus muziekbibliotheek gerealiseerd. Het gebouw is eigendom van stichting Jeugd- en Verenigingsbelangen St. Theresia Maastricht. Philzuid is hoofdhuurder van de Theresiakerk.

Tezamen trekken de organisaties op in het verduurzamen en daarmee optimaal inzetbaar maken van het gebouw voor Philzuid en andere (culturele) partijen in Maastricht.

Philzuid heeft daartoe op 18 augustus 2023 bij de gemeente een aanvraag ingediend in het kader van de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024. Deze aanvraag is voorzien van een onafhankelijk opgesteld energieadvies en gericht op het deels vergoeden van verduurzamingsmaatregelen. De aanvraag sluit aan bij het doel van voorgemelde subsidieregeling. Philzuid voldoet echter niet aan één van de indieningsvereisten, haar statutaire zetel is namelijk niet gelegen in de gemeente Maastricht. Op 28 november 2023 heeft de gemeente een brief ontvangen van Philzuid waarin zij het college verzoekt tot toepassing van de hardheidsclausule. Om subsidie op basis van voorgemelde regeling te verstrekken aan Philzuid is goedkeuring van het college noodzakelijk. In deze subsidieregeling is namelijk bepaald dat alleen het college bevoegd is om van een of meer bepaalde artikelen of artikelleden af te wijken.

2. Context

Noodfonds Energiekosten

Op 13 december 2022 heeft het college ingestemd met het instellen van een Noodfonds Energiekosten, dit -mede- naar aanleiding van een door de raad aangenomen motie. Het Noodfonds Energiekosten is een eenmalig fonds dat door de gemeente is ingesteld om huishoudens, organisaties en ondernemingen tegemoet te komen in de gestegen energiekosten en te helpen om te investeren in verduurzamingsmaatregelen. De raad heeft voor het Noodfonds Energiekosten in totaal 5 miljoen euro gereserveerd.

Acute en middellange termijn aanpak

Het Noodfonds Energiekosten kent een acute fase en een middellange termijn fase. De acute fase richtte zich op directe compensatie van gestegen energierekeningen voor huishoudens en maatschappelijke organisaties in Maastricht. De middellange termijn aanpak is gericht op versnelling van de duurzaamheidstransitie. De gemeente wil huishoudens, (maatschappelijke) organisaties en

ondernemingen helpen energieneutraal te worden en energiekosten structureel te verlagen. De middellange termijn focust op investeren in toekomstbestendigheid. Het gaat om maatregelen die ondersteunend zijn voor huishoudens, organisaties en ondernemingen zodat hun energieverbruik structureel kan dalen. Het Noodfonds Energiekosten wordt hierbij ingezet als financieel hulpmiddel bij het versnellen van de transitie.

Verduurzamingssubsidie

In het kader van de middellange termijn aanpak heeft het college op 16 mei 2023 de [subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024](#) vastgesteld. Hiermee kunnen maatschappelijke organisaties en ondernemingen in Maastricht subsidie aanvragen om de kosten van energiescans en verduurzamingsmaatregelen deels vergoed te krijgen. Voor de maatschappelijke, culturele en sportorganisaties die gebruik maken van vastgoed waarvan de gemeente eigenaar is worden verduurzamingsmaatregelen rechtstreeks door de gemeente zelf uitgevoerd. Zij kunnen vanwege deze reden geen gebruik maken van voorgemelde subsidieregeling.

3. Gewenste situatie

Door akkoord te gaan met dit voorstel, besluit het college om -op basis van de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 en middels toepassing van de hardheidsclausule- verduurzamingssubsidie te verstrekken aan Philzuid. Hiermee draagt de gemeente financieel bij aan de verduurzaming en optimale inzetbaarheid van de Theresiakerk.

Argumenten

1.1 De gemeente stimuleert verduurzaming van Maastrichts vastgoed

Organisaties, waaronder het professionele symfonieorkest Philzuid, staan onder druk vanwege de aanhoudende hoge energiekosten. Om hen tegemoet te komen heeft de gemeente eenmalig energiekostenstijging gecompenseerd (winter 2022-2023). Nu worden organisaties gestimuleerd om te investeren in verduurzamingsmaatregelen om zodoende de afhankelijkheid van fossiele energie te verminderen.

1.2 Verduurzaming van de Theresiakerk is energiebesparend en verhoogd de gebruikerswaarde

Het verbeteren van de isolatie van de ramen van de Theresiakerk draagt bij aan het terugdringen van warmteverlies. Het volledige gebouw is op dit moment voorzien van enkele beglazing. Als verduurzamingsmaatregel wil de Philzuid o.a. investeren in achterzetbeglazing. Deze beglazing zorgt niet alleen voor een vermindering van fossiel energieverbruik, ook de gebruikswaarde van het gebouw neemt hierdoor toe. Daarnaast zullen omwonenden minder geluid ervaren als er muziek

gemaakt wordt in de kerk. Dit blijkt uit een energieadvies van Van Hauwe Energie en Duurzaamheid.

1.3 De gemeente heeft baat bij optimale inzetbaarheid van de Theresiakerk

De Theresiakerk middels de beoogde verduurzaming optimaal inzetbaar te maken voor Philzuid en andere partijen in Maastricht is ook in ons eigen belang. De gemeente heeft er baat bij dat Philzuid haar intrek heeft genomen in het gebouw. Herhuisvesting van het symfonieorkest was een noodzakelijkheid voor de gemeente, daar het Theater aan het Vrijthof vanaf het voorjaar van 2023 niet langer als uitvalsbasis en repetitieruimte kon dienen voor het huisgezelschap Philzuid. Daarbij vervult de Theresiakerk in z'n nieuwe hoedanigheid steeds meer de rol van (culturele) ontmoetingsplek. Het brede gebruik van het gebouw is iets wat de gemeente toejuicht. Andere (culturele) partijen uit de omgeving -waaronder amateurkunstverenigingen- kunnen gratis gebruik maken van het gebouw en de faciliteiten. De belangstelling hiervoor overtreft volgens Philzuid de verwachtingen. De beoogde verduurzaming zal dus voor vele gebruikers van de Theresiakerk een positief verschil maken.

2.1 Gemeentelijke subsidie is noodzakelijk om cofinanciering door ander partijen mogelijk te maken

Het rijk (€ 180.000) en de provincie Limburg (€ 200.000) hebben reeds subsidie verstrekt voor de beoogde verduurzaming van de Theresiakerk. Cofinanciering is van noodzakelijk belang om de verduurzamingsmaatregelen in z'n geheel te kunnen realiseren. Voorziene totaalkosten zijn begroot op circa € 586.482 (dit blijkt uit voorgemeld energieadvies). Verstrekking van gemeentelijke subsidie (€ 50.000) kan andere potentiële financierders -waaronder lokale private fondsen- aanzetten tot het beschikbaar stellen van de resterende benodigde gelden.

3.1 De subsidieaanvraag van Philzuid sluit aan bij de doelstelling van de regeling

De subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 is een instrument van de gemeente om organisaties (en ondernemingen) te stimuleren om te investeren in verduurzamingsmaatregelen. De regeling doelt op het verbeteren van de energieprestatie van gebouwen in Maastricht. De Theresiakerk is een gebouw in de gemeente Maastricht, gelegen aan het Theresiaplein in de wijk Biesland. De aanvraag van Philzuid is gericht op het nemen van verduurzamingsmaatregelen en sluit zodoende aan bij de doelstelling van de regeling en de ambities van de gemeente.

3.2 Het subsidieplafond is nog niet bereikt

In de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 is het subsidieplafond voor de doelgroep culturele organisaties, waar Philzuid onder valt, vastgesteld op

€ 450.000. Er wordt per gebouw maximaal € 50.000 verstrekt voor verduurzaming. Tot op heden zijn er binnen deze doelgroep nog geen subsidies verstrekt en er zijn op dit moment slechts twee andere aanvragen van culturele organisaties in behandeling. Subsidie aanvragen voor het nemen van één of meerdere verduurzamingsmaatregelen kan t/m 30 september 2024. Er zijn momenteel geen signalen dat de te verwachte aanvragen het beschikbare budget voor deze doelgroep zal overschrijden.

Kanttekeningen

1.1 De gemeente heeft reeds geïnvesteerd in de Theresiakerk

De gemeente heeft in 2021 (€ 1 miljoen) en in 2022 (€ 140.000) financiële middelen ter beschikking gesteld voor noodzakelijke bouwkundige aanpassingen in de Theresiakerk. Deze financiële bijdragen waren gericht op de realisatie van een repetitievoorziening met kantoorruimte en opslag voor Philzuid, en het bekostigen van onvoorzien onderhoud en fors gestegen bouwkosten. Echter, de gemeentelijke investeringen in 2021 en 2022 waren niet gericht op het treffen van verduurzamingsmaatregelen. Verduurzaming en aanpassingen in het kader van energiebesparing is onderdeel van de huidige ontwikkelfase van het gebouw. Voor dit doel worden gericht en apart middelen geworven.

4.1 Philzuid voldoet op één punt niet aan de indieningsvereisten

In de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 is bepaald dat subsidie alleen kan worden aangevraagd door een organisatie die haar statutaire zetel heeft in de gemeente Maastricht (zie artikel 3 lid 2 aanhef onder b). De statutaire zetel en hoofdvestiging van Philzuid is in -op de voor haar centraal gelegen gemeente- Eindhoven. Philzuid wordt namelijk vanuit het rijk structureel gefinancierd om de regio Zuid -oftewel de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg- te bedienen. Wel heeft Philzuid in het Handelsregister een vestiging in Maastricht geregistreerd. Desbetreffende vestiging (Theresiaplein 11) is gelijk aan de locatie van het gebouw waar verduurzamingssubsidie voor wordt aangevraagd bij de gemeente. Philzuid is in werkelijkheid ook stevig geworteld en verankerd in de stad Maastricht. Niet alleen repeteert het professionele symfonieorkest op de vestigingslocatie in Maastricht, maar ook een groot deel van het personeel werkt vanuit het kantoor dat gevestigd is in het gebouw. Vanuit de Theresiakerk worden producties door het gehele land voorbereid en gecoördineerd. Het gebouw vervult -tevens- een onmisbare rol binnen het culturele ecosysteem van de stad Maastricht.

Bijdragen aan de verduurzaming -en daarmee de optimale inzetbaarheid- van de Theresiakerk is mogelijk middels toepassing van de hardheidsclausule. In artikel 17 van de regeling is opgenomen dat het college van burgemeester en wethouders van een of meer bepaalde artikelen of artikelliden van de regeling kunnen afwijken als daaraan vasthouden voor een subsidieaanvrager of -ontvanger gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn in

verhouding tot de daarmee te dienen belangen. Gezien de hierboven genoemde omstandigheden lijkt het niet verlenen van een subsidie op grond van deze regeling gevolgen te hebben die onevenredig zouden zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen. De statutaire zetel betreft inderdaad het officiële adres van de organisatie dat in de statuten is opgenomen. Echter, de maatregelen tot verduurzaming komen ten goede aan een gebouw (de Theresiakerk) gelegen in de gemeente Maastricht. Om subsidie op basis van voorgemelde regeling in dit geval te verstrekken aan Philzuid is goedkeuring van het college noodzakelijk. In de regeling is zoals aangegeven bepaald dat alleen het college bevoegd is om van een of meer bepaalde artikelen of artikelleden af te wijken.

4.2 Er is risico op precedentwerking

Er zijn binnen de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 voorwaarden bepaald op basis waarvan subsidie wel of niet wordt verstrekt. Afwijken van deze voorwaarden kan precedentwerking creëren. Bij het toepassen van de hardheidsclausule wordt in dit geval afgeweken van een artikel (indieningsvereiste) dat geldt voor meerdere doelgroepen: gemeenschapshuizen, welzijnsorganisaties (zijnde vrijwilligersorganisaties, algemene voorzieningen en professionele instellingen), amateursportorganisaties en culturele organisaties. De gemeente loopt het risico dat een organisatie die behoort tot een van deze doelgroepen ook een beroep doet op het afwijken van desbetreffende voorwaarde op basis van het toepassen van de hardheidsclausule. Aangezien het op zichzelf staande dossiers zijn, kan niet op voorhand met zekerheid worden gezegd dat afwijzen van dergelijke verzoeken wenselijk dan wel houdbaar is. Dat zou kunnen betekenen dat een deel van de beschikbare subsidie aan 'uitzonderingen' moet worden besteed.

Echter, naar aanleiding van een risico inschatting is gebleken dat de kans hierop klein tot zeer klein is. Van een soortgelijke situatie als Philzuid is sprake wanneer een organisatie die behoort tot de doelgroep van de subsidieregeling haar statutaire zetel niet in de gemeente Maastricht heeft, maar uit het Handelregister wel blijkt dat er één of meerdere vestigingen zijn in Maastricht. In dit soort gevallen zal per geval gekeken moeten worden naar de specifieke omstandigheden van het geval en in hoeverre deze aansluiten bij (het doel van) de regeling. Alleen indien de organisatie huurder of eigenaar is van vastgoed in Maastricht, zijnde geen gemeentelijk vastgoed, zou men een beroep kunnen doen op basis van het (toegekende) verzoek van Philzuid tot het toepassen van de hardheidsclausule. Naast de inschatting dat de kans hierop (zeer) klein is, is op dit moment de verwachting dat de gereserveerde budgetten voor de hierboven vermelde doelgroepen niet uitgeput worden. Mocht het nodig zijn, dan is er naar alle waarschijnlijkheid dus ruimte om verduurzamingssubsidie beschikbaar te stellen aan 'uitzonderingen'. Indien het subsidieplafond niet

wordt bereikt zal het onbenutte budget worden bestemd voor verduurzaming van gebouwen in eigendom van de gemeente Maastricht, die gehuurd of gebruikt worden door de doelgroepen van deze subsidieregeling.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen heeft een positief duurzaamheidseffect en draagt bij aan de ambities van de gemeente in het kader van energiebesparing- en transitie. De beoogde verduurzaming van de Theresiakerk zorgt niet alleen voor een vermindering van fossiel energieverbruik, ook de gebruikswaarde van het gebouw neemt hierdoor toe. Zo zal er o.a. sprake zijn van een aangenamer binnenklimaat en vermindering van geluidsoverlast.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

De dekking voor de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 is voorzien in het Noodfonds Energiekosten en conform eerdere besluitvorming.

Het college heeft op 13 december 2022 het besluit genomen over de verdeling van het budget van € 5 miljoen over de diverse doelgroepen. De raad heeft bij besluit op 20 december 2022 de bestemmingsreserve Noodfonds Energiekosten bij de Bestuursrapportage (Berap) 2022 hiertoe gevuld. In het kader van de middellange termijn aanpak heeft het college op 16 mei 2023 de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 vastgesteld. Hierin is bepaald dat het subsidieplafond voor de doelgroep culturele organisaties € 450.000 bedraagt en per gebouw maximaal € 50.000 wordt verstrekt voor verduurzaming.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

Niet van toepassing.

11. Voorstel

1. Financieel bij te dragen aan de verduurzaming van Opus 9 (Theresiakerk).
2. Hiervoor € 50.000 subsidie te verstrekken aan stichting philharmonie zuidnederland (Philzuid).
3. Dit bedrag te verstrekken op basis van de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024.
4. Deze subsidieverstrekking mogelijk te maken door het toepassen van de hardheidsclausule zoals opgenomen in artikel 17 van de subsidieregeling.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Het collegebesluit meedelen aan Philzuid en de subsidieaanvraag conform afhandelen.